

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Uzunović napoveduje nove volitve v Beogradu

Radikali imajo večino in se bodo pritožili proti volitvam. — Podpredsednik na Kumanudijev listi je bil baje nekdanji komunist.

Beograd, 17. avgusta. Sinoči je ministriški predsednik Nikola Uzunović sprejel novinarje in jim podal daljše izjave. Najprej se je oprstil, da ni že v nedeljo zvečer obvestil novinarjev o rezultatih občinskih volitev, sedaj pa, ko se zna, da so radikali sijajno zmagali v Beogradu in v notranjosti države... (neki novinar se je pri tem ironično posmehal) eden od gospodov novinarjev se smeje, jaz pa pravim, da pomeni število 8450 glasov, ki jih je prejela radikalna stranka v Beogradu, zmago radikalne stranke. Ako upoštevamo, da je glasovalo 328 oseb, ki niso žive, in da imamo priče, da so glasovali osebe, ki so bile odsotne iz Beograda, potem uvidimo, da rezultati niso realni. Ako se vse te stvari doženejo, potem se bodo izročile državnemu svetu pritožbe, da jih reši. Sinoči je Kumanudi izjavil, da je njegova zmaga v Beogradu protest proti korupciji. Kakšen je ta protest proti korupciji, ko pa smo radikali prejeli več glasov kot oni? Beograd je glasoval svobodno in svobodno glasoval za radikaleko večino.

Uzunović je nadalje ponovil svojo izjavo, ki jo je podal na volilnem shodu v hotelu „Pariz“, da občinska uprava v Beogradu, ki ne uživa zaupanja vlade, ne more od nje pričakovati nobene podpore. Uzunović je končno namignil na dr. Kosto Jovanovića, podpredsednika dr. Kumanudijeve občinske liste, da je nokoč bil — komunist. Uzunović je končal: „Od 2186 očin so jih zavajevali radikali 1563, kar pomeni 75%, 623 očin, to je 25%, pa so dobile vse ostale stranke skupaj. To je najboljši odgovor Davidoviću, ki sestavlja prognozo o življenju sedanje vlade.“

MAKSIMOVIC ODSTOPI?

Beograd, 17. avgusta. Šele tekom včerajšnjega dne so se opazile prave posledice poraza pri beogradskih občinskih volitvah, ki je zadel radikalno stranko. Večina radikalov obtožuje notranjega ministra Božo Maksimovića, da je glavni krivec težkemu porazu v Beogradu, kjer so zmagali Davidovičevci. Božo Maksimović je svojčas izjavil, da garantira za zmago liste Karajovanovića in da bo v nasprotnem slučaju podal ostavko. Radi tega pričakujejo sedaj ti radikali, da bo Maksimović držal besedo in izročil ministrskemu predsedniku Uzunoviću ostavko.

Nezadovoljiv bolgarski odgovor

Po še nepotrjenih vesteh je bil bolgarski odgovor že odposlan. — Bolgarija ne daje nikakega zadoščenja in ne nudi nikakih garancij. — Anglija zahteva intervencijo Društva narodov.

Beograd, 17. avgusta. Sinoči se je po mestu raznesla vest, da je bolgarska vlada že odgovorila na kolektivno noto Jugoslavije, Grčije in Rumunije. Vaš dopisnik se je ob 21. uri informiral pri zunanjem ministrstvu, kjer je prejel odgovor, da vlada do tega časa še ni prejela bolgarskega odgovora. Po še nepotrjenih vesteh iz Sofije pa objavljajo današnji bolgarski listi že vsebino odgovora bolgarske vlade. Bolgarska nota izraža najprej začudenje, da sta se protestu jugoslovanske vlade pridružili Grčija in Rumunija. Bolgarska vlada odklanja nato očitek, da bi imela kake zveze z makedonskim komitejem in z makedonskimi četami, ki povzročajo incidente na meji. Na koncu izjavlja bolgarska vlada, da je pripravljena kakor doslej storiti tudi v bodoče vse, da se prepreči mejni incidenti.

Ako so te vesti resnične, bolgarska

nota potemtakem ne daje nikakega zadoščenja in tudi ne vsebuje nobenih zagotovil, ki bi upravičile nado, da se bo razmerje Bolgarske do sosednih držav izboljšalo. Odgovor tudi ne odgovarja na jugoslovensko dodatno noto, v kateri zahteva naša vlada izročitev dejanskih krivcev za obmejne incidente, ki so se vsi zatekli na bolgarski teritorij.

Beograd, 17. avgusta. Po informacijah iz Sofije je angleški poslanik v Sofiji nasvetoval bolgarski vladi, naj ne odgovori direktno Jugoslaviji, Grčiji in Rumuniji, nego naj zadevo spravi pred Društvo narodov z zahtevo, da Društvo narodov imenuje anketno komisijo, ki bo na licu mesta ugotovila vzroke večini spopadov in incidentov na grško-jugoslovansko-rumunsko-bolgarski meji ter ukrenila vse potrebno proti ponavljanju dosedanjih obmejnih konfliktov.

Resnica o sarajevskem atentatu

Senzacionalne izjave Principovega preiskovalnega sodnika. — Atentatorji so delali brez vednosti srbskih službenih krogov. — V Bosni so računali z možnostjo atentata, a oblasti niso ukrenile ničesar.

Kljub temu, da je že ponovno dokazano, da tedanje Srbije ne zadene nikakriva na usodepolnem sarajevskem atentatu, se zlasti v nemških šovinističnih listih in revijah od časa do časa še vedno ponavljajo stara, obrabljena natolevanja. Zlasti se v tem odlikuje nemška revija „Die Kriegsschuldfrage“, ki je še nedavno prinesla o tem vprašanju obsežen članek, poln zaviljanj in perfidnega natolevanja, v katerem spravlja v zvezo z atentatom celo tedanjega prestolonaslednika, sedanjega kralja Aleksandra. Članek omenjene revije je izzval ne samo pri nas, ampak tudi v inozemstvu splošno pozornost. Nemške šoviniste, ki se poslužujejo tudi laži in obrekovanj, da bi zvrnili krivdno za svetovno vojno na rame Srbije in zakrili predvojno nemške imperijalistične težnje na Balkanu, pa postavlja na laž njihov lasni rojak, nemški preiskovalni sodnik Dr. Pfeiffer, ki je vodil preiskavo v sarajevskem atentatorskem procesu in ki so mu vse podrobnosti gotovo najbolj znane. Dunajski „Der Montag“ prinaša sledečo izjavo Dr. Pfeifferja, ki jo radi zanimivih podrobnosti, odkrivajoče zakulisne spletke avstrijskih in nemških oficijelnih krogov, prinašamo v dobesednem prevodu. Dr. Pfeiffer pravi:

„Nemška revija „Die Kriegsschuldfrage“ navaja v svojem članku, da je atentator Princip podal preiskovalnemu sodniku gotove izjave. Ker sem jaz tisti preiskovalni sodnik, moram kot objektivni človek in resnici na ljubo izjaviti sledeče: Pred atentatom sem bil pri okrožnem sodišču v Sarajevu nameščen kot preiskovalni sodnik za tiskovne zadeve. Mislim, da so mi radi tega poverili tudi preiskavo o sarajevskem atentatu. Leto dni po atentatu sem bil imenovan za državnega pravdnika v Sarajevu. Takoj po preobratu sem bil na lastno prošnjo vpokojen. Danes sem dobro situiran in neodvisen.“

To izrecno pripominjam radi tega, da ne bo kdo mislil, da podam to izjavo, ker me je kdo k temu nagovoril ali pa, da se hočem komurkoli prikupiti. Pred vsem moram naglasiti, da sem si bil kot inteligenten človek popolnoma svest dalekosežnega pomena te preiskave. Bil sem že takrat prepričan, da bo ta preiskava danes ali jutri tvorila predmet obsežnih razprav. Vodil sem jo po temeljitnem preudarku popolnoma samostojno in v najvišji meri objektivno. Radi tega so se tekom preiskave tudi ugotovila dejstva, ki so bila tedanjim merodajnim krogom neprijetna. To je bil tudi vzrok, da so bili moji pomočniki in sodniki, ki so izrekli sodbo, deležni visokih odklonov, dočim je bil meni podeljen samo zaslužni križec za civilne zasluge, ki ga je dobil tudi zadnji dinurnist.

Ker tekom preiskave nisem imel na razpolago nikakih prič glede glavnih dejstev, sem bil navezan na priznanja obdolžencev. Iz tega vzroka obdolžencev nisem nikdar konfrontiral in jim tudi nisem predložil posameznih izpovedi, ker sem si mogel samo na podlagi priznanja vsakega posameznega, ki so jih podali sami brez pritiska, ustvariti pravo in resnično sliko dogodkov. Zato danes izjavljam, da Gavrilu Princip nikdar in nikoli ni priznal, da je bil predstavljen takratnemu srbskemu prestolonasledniku Aleksandru. Ako bi bil Princip res kaj takega priznal, bi se bilo to takrat brez dvoma izrazilo in še kako!

Radi tega so podatki revije „Die Kriegsschuldfrage“ o tem »priznanju« najnesramnejše obrekovanje. Ako je takratna c. in kr. bosanska — hercegovska vlada skupnemu avstro — ogrskemu finančnemu ministru res brzojavila, da je Princip menil v preiskavi kaj takega priznal, potem je to čisto navadna izmišljotina. To dokazuje tudi dejstvo, da v znani »Rdeči knjigi« ta brzojava ni nikjer navedena ali označena. Dovedeva se mi, da akt o sarajevskem atentatu ni popoln dospel v finančno ministrstvo, kajti ko so se temu ministrstvu poslali prepiski o izjavah posameznih obdolžencev, so se izpuščale pri prepisovanju vse izjave, ki so bile za Avstro — Ogrsko neprijetne in kompromitirajoče. V zapisnikih preiskave o sarajevskem atentatu ni nikjer ugotovljeno, da je Principa poučeval Tankosić v streljanju z brovičom. Nasprotno pa izhaja izpovedi obdolžencev, da Princip s Tankosićem sploh nikdar ni osebno govoril. Iz popolnoma soglasnih izjav vseh obdolžencev sledi, da so svojo namero in svoje priprave preg oficijelno Srbijo skrivali, da so po Srbiji potovali s pomencenimi potnimi listi pod tujimi imeni ter so se šele po prehodu preko meje od Tuzle naprej posluževali svojih pravih imen. Atentatorji so od Tuzle do Sarajeva potovali skupno z nekim detektivom sarajevske policije, ki jim je izdal vse policijske priprave za časa bivanja prestolonaslednika Ferdinanda v Sarajevu.

Trdim, do so izvestni avstrijsko-ogrski krogi atentat pospeševali. Pred tem atentatom je skupina omladine tudi po Bosni in Hrvatski izvršila atentate na najvišje predstavnike avstrijskih oblasti. Zato smo se v Sarajevu bali, da bi lahko bil tudi na prestolonaslednika izvršen atentat, in to tem bolj, ker je bil njegov oficijelni obisk dolžen baš na srbski narodni praznik, na Vidovdan.

Na predvečer pred atentatom sem izrazil to svojo bojazan tudi napram svojem svaku Vasi Petroviću, ki je sedaj kasacijski sodnik v Beogradu. Ravno isti sum se je izražal tudi od več drugih strani. Nihče ne more trditi, da smo vedeli za nameravani atentat. Toda vsakdo, ki je poznal razmere, je lahko kaj takega pričakoval! Te razmere so bile tudi oficijelnim krogom avstro-ogrsko monarhije znane, kljub temu so bile varnostne odredbe sarajevske policije tako površne in pomanjkljive, da je moralo to pri vsakem mislečem človeku vzbujati sum!

Preiskava v sarajevskem atentatu je dokazala baš nasprotno, kar danes trdi pisec članka v reviji „Die Kriegsschuldfrage“. Zato je trditve omenjene revije, da je izključen vsak dvom o soodgovornosti tedanjega Pašičevega kabineta na sarajevskem atentatu, povsem ordinarno natolevanje. Ni izključeno, da so uradni srbski krogi atentat predvidevali (voraussahen), ako so jim bile razmere tako dobro znane, kakor nam v Bosni. Toda, ali je bila dolžnost Srbije, da to prepreči, ali pa dolžnost oficijelnih krogov Avstro-Ogrske?

Po mojem mnenju bi bila potrebna točna preiskava sarajevskega atentata s strani mednarodnega sodišča. Tako sodišče bo, po pregledu celokupnega materiala o tem dogodku, potrdilo, da so moji podatki resnični in objektivni. — Dr. Pfeiffer, državni pravdnik v D.

Ta izjava je pač najboljši dokaz, za to, da so gotovi avstro-ogrski krogi sarajevski atentat naravnost provocirali, da so tako dobili viden vzrok, da napadejo malo Srbijo in zadostej svojim ekspanzivnim in imperijalističnim težnjam, ob enem pa se iznebe ne ljubeja jim nadvojdevo prestolonaslednika. Brez dvoma bo ta izjava človeka, „ki je o vseh detajlih preiskave najboljši poučen, izjavila veliko senzacijo v vseh političnih krogih, zlasti pa se v onih, ki si se danes prizadevajo, da dokažejo krivdo Srbije na sarajevskem atentatu in svetovni vojni.

Povratak Nikole Pašića

Beograd, 17. avgusta. Kakor se v radikalnih krogih zatrjuje, se bo Nikola Pašić koncem tega meseca povrnil v Beograd, da zopet prevzame vodstvo stranke, ki je pod poraznim izidom občinskih volitev, zlasti v Beogradu, v najslabšem razpoloženju. Notranji minister Boža Maksimović, ki je nameraval osebno obvestiti Pašića o izidu občinskih volitev, je od te namere odstopil in odpotuje danes v Monte Carlo tajnik radikalne stranke dr. Ivković, da obvesti Pašića podrobneje o rezultatih občinskih volitev in o splošni politični situaciji.

PRIBIČEVIĆ V MONTECARLU

Beograd, 17. avgusta. Danes je prispel v Pariz iz Vichyja voditelj SDS Svetozar Pribičević, od koder potuje v Monte Carlo na kratek oddih. Sod se, da se tam kaj sestane z Niko Pašićem.

Šahovski turnir v Ljubljani

Včeraj je bilo zaključeno prvo kolo šahovskega turnirja, ki ga vodi g. Vuković. Rezultat v skupini A: Vsevolod Agapijev je dobil proti prof. Kozomari, partija Pire — Tot je ostala remi, Sadi Kalabar se je vlad Zdenku Rupniku po 26. potezi. Grenčarski je porazil Riessla, Rudolf Mrzlikar pa po 62. potezi Alekseja Jerošova. V skupini B: Petar Marjanović je porazil Karla Dernovska, Furlani Cirila Vidmarja, Kulžinski Vojnelnika, Jonke Dumica, Rožić dr. Singera in Acimovića Tekavčiča. Partija Didžinski — Poljako je ostala remi.

Včeraj popoldne se je pričel tudi damski turnir, ki ga udeležuje pet šahistinj. Rezultat: ga. Vera Černe je porazila gđ. Miro Jelacin, gđ. Vera Vudjak pa go. Savo Šerban. Gđ. Sonja Lapajne včeraj ni igrala.

SITUACIJA OPOLDNE

Danes dopoldne je bil ves čas šahovski turnir živahen in napet. Radi včerajšnje Rupnikove zmage nad Kalabarjem se je danes pozornost vseh udeležencev in opazovalcev turnirja osredotočila na partijo Agapijev — Rupnik. Po kratki, efektivni igri je Agapijev partijo dobil. Okoli enajste je izgubil partijo Jonke proti Furlaniju, ki je premočnega kmetla spretno izrabil. Furlani se nahaja v prvovrstni formi ter je upati, da doseže prvenstvo.

V splošnem so današnje igre mnogo ostrejšje od včerajšnjih. Pire je nadkrilil Grenčarskega in ima povojno pozicijo. Ostale partije se še nadaljujejo. Acimović ima izgleda na zmago proti Kozomari.

Stanje danes opoldne: Agapijev (2), Rupnik (1), Furlani (2), Mrzlikar (1), Grenčarski (1), Marjanović (1), Kulžinski (1), Jonke (1), Rožić (1), Acimović (1) in Pire (1).

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Efakti: Investicijsko posojilo 1921 74,75—76, Loterijska državna renta, 292, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20—22, Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 20—22, Celjska posojilnica Celje 193—194, Ljubljanska kreditna banka Ljubljana 175, Merkantilna banka Kočevje 90—96, Prva hrvatska štedionica Zagreb 865—870, Slavenska banka Zagreb 50, Kreditni zavod Ljubljana 165—175, Strojne tovarne in li-varne Ljubljana —110, Združene papirnice 102, Stavbna družba Ljubljana 55—65, Šešir, Škofja Loka 103.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam denar 22,76, blago 22,86, Wien 79,25, 803,25, Berlin 13,45, 13,53, Milan 186,40, 187,60, London 275,05, 276,25, Newyork ček 56,466, 56,706, Praga 167,38, 168,38, Curih 10,948, 10,988.

Efakti: 7% invest. pos. 1921 75—76, 2½% drž. renta 194—294,30, 294—475, Ljubljanska kreditna 170, Hrv. eskomptna banka 100—100,50, Kreditna banka Zagreb 101—102, Hipotekarna banka 54,50—55,50, Jugobanka 91,25—92, Prastedionica 865—867,50, Slavenska banka 50—52, Eksploatacija 9—11, Drava d. d. Osijek 225, Sečerača Osijek 265, Isid d. d. 51—54, Nihag 11, Gutman 200—205, Slaveks 110—115, Slavonija 31,50—32, Trboveljska 330—342, Union paromlin 335, Vevče 105, Agraria 39.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9,12, Pariz 14,75, London 25,1475, Newyork 517,10, Milan 16,975, Praga 15,325, Dunaj 73,10. Trst: Beograd 53—53,80, Pariz 88—88,50, London 147,70—148,10, Praga 90—90,30, Newyork 31,40 — 31,50, Curih 587—589,30, Dunaj 420, 421.

Davidović o izidu volitev

Uradno poročilo o do sedaj znanih rezultatih. — Po Davidovičevem mnenju bi morala vlada odstopiti. — Ninčić in Uzunović potujeta na Bled.

Beograd, 17. avgusta. Danes dopoldne je notranje ministrstvo izdalo sledeče poročilo o stanju občinskih volitev v Srbiji in Crnogori:

Radikali so dobili 1415 očin, davidovičevci 438, zemljoradniki 64, samostojni demokrati 16, republikanci 12 in črnogorski federalisti 8.

Manjkajo še poročila iz približno 20 srezov, ki pa ne bodo bistveno izpremenila rezultata občinskih volitev.

Novinarji so danes obkrožili Ljubo Davidovića, ko je hotel vstopiti v Narodno skupščino. Postavili so mu cel kup vprašanj, na katera je odgovarjal prostodušno in v veseljem razpoloženju.

„Kaj sodite, g. Davidović, o rezultatu občinskih volitev v Beogradu in v notranjosti?“

„Vrlo sem zadovoljen. Radikali so utrpeli velik poraz. Kaj bi šele bilo, da se radikalna stranka ni posluževala državnega in občinskega aparata ali pa celo, da je radikalna stranka vodila občinske volitve kot opozicija. Naša stranka bazira svoje nastope na svojo pravico in odklanja vsako poseganje državne in občinske oblasti v svobodne volitve naroda.“

„Kako mislite, da bodo vplivale ob-

činske volitve na splošno politično situacijo?“

„Če bi vlada obstojala iz drugih oseb, bi se že danes nahajala v ostavki. Tako pa vpriču Uzunovića in Maksimovića ni pričakovati nobene izpremembe. Razečlenjenost v radikalnih vrstah ni mnogo vplivala na potek sedanjih občinskih volitev. Radikalni glasovi absolutno padajo, kar znači, da zapuščajo njemu dosedanje člani to stranko. Naša stranka pa nasprotno stalno napreduje.“

V političnih krogih je danes opaziti precejšnjo nervoznost radi seje HSS, ki se vrši jutri v Zagrebu.

Ob 11. dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, ki jo je sklical min. preds. Uzunović in kateri sta prisostvovala tudi ministri HSS dr. Šibenik in Pucelj. Seja je trajala preke polnočve. Ministrska seja je razpravljala o podrednih resornih vprašanjih, skoraj gotovo pa tudi o izidu občinskih volitev.

Zvečer odpotujeta min. preds. Uzunović in zunanji minister dr. Ninčić na Bled. Razširjena je vest, da se napoti tudi Stepan Radić takoj po siji vstopa HSS na Bled, kjer se sestane z min. preds. Uzunovićem.

Nov Radićev konflikt z radikali

Radić noče skupno z dr. Lazo Markovićem v Ženevo. — Ostri napadi na notranjega ministra.

Beograd, 17. avgusta. Vlada je imenovala člane naše delegacije, ki bodo zastopali našo državo na jenskem zasedanju Društva narodov. Delegacija bo sestojala iz zunanjega ministra dr. Ninčića, prometnega ministra dr. Vase Jovanovića, Stepana Radića, dr. Laze Markovića in poslanika Milutina Jovanovića v Bernu. Sestava naše delegacije še ni definitivna, ker priobčuje današnja „Politika“ izjavo Stepana Radića iz Zagreba, ki izjavlja, da odklanja svoje sodelovanje, ako potuje v Ženevo tudi dr. Laza Marković.

Stepan Radić je namreč podal beogradskemu novinarju Božoviću, ki ga stalno spremlja po vseh njegovih shodih in ki je postal tako njegov najvernejši poročevalec, izjavo, v kateri pravi med drugim:

„Po znanem napadu dr. Laze Markovića na mene ne pojdem v Ženevo. Budalost je, ako govori, da me bo spravil na zatožni klop. To jim ne bo uspelo. To so Nikičevi prijatelji.“

„Kaj mislite o občinskih volitvah?“

„Maksimović me more trpeti, da ima kdo drugi svoje mnenje. Napaka je ta, da so mu prepustili ves vpliv in da se izdaja za nekakega voditelja narodno-radikalne stranke. Beograd odklanja teror. Ako se radikali ne bi bili razdvojili, bi bil tudi jaz postavil svojo listo in eventuelno celo sam kandidiral v Beogradu.“

„Zakaj pa niste izkoristili prilike?“

„Nisem hotel, da se poreče, da sem skodolal zaveznika. Radićeva krošnja-

ce so poštene, vprašanje pa je, kakšne so kroglice Bože Maksimovića.“

Na koncu svoje izjave je Stepan Radić še enkrat napadel notranjega ministra Božo Maksimovića, ki ne more igrati voditeljske vloge v narodno-radikalni stranki.

Nov beograjski občinski svet

Beograd, 17. avgusta. Novo izvoljena uprava beogradске mestne občine je imela včeraj sestanek, katerega je prisostvovalo tudi več članov mestne organizacije Davidovičeve stranke. Na sestanku je imel Ljuba Davidović daljši govor, v katerem je izrazil zadovoljstvo nad izidom občinskih volitev, ki so zlasti porazne za radikale, ki kljub največjemu teroru niso mogli povtoriti javega mnenja. Demokratska večina pri beogradskih občinskih volitvah v resnici ne znaša samo 500 glasov, ampak mnogo več, toda ljudska volja pod pritiskom radikalnih oblastikov ni mogla priti do popolnega izraza. Na sestanku je bilo sklenjeno, da bo novo izvoljena davidovičevska večina izvršila revizijo mestne uprave ter vse krivce izročila sodišču. V osebnih zadevah nqva uprava ne bo vodila strankarske politike: vsi sposobni in vestni uradniki bodo ostali na svojih mestih.

Beograd, 17. avgusta. Novo izvoljena uprava mestne občine beogradске bo jutri ob 10. uri predpoldne prevzela občino v svojo upravo.

Reforma koledarja pred Društvom narodov

Prpriave za reformo se bližajo koncu. — Leto bo imelo trinajst mesecev.

Društvo narodov je izvolilo svoj čas posebno komisijo, ki naj bi reformirala gregorijanski koledar. Po poročilih iz Zeneve je delo te komisije večinoma že končano tako, da bo v kratkem predložil plenumu Društva narodov načrt reforme sedanjega koledarja. Vsi činitelji, ki so se vsaj deloma seznanili s tem problemom, priznavajo, da je reforma koledarja neobhodno potrebna. Iz zgodovine vemo, da je imel prvi koledar, sestavljen približno v dobi ustanovitve Rima, 10 mesecev po 30 dni. Rimski cesar Numa Pompilius je uvedel 12 mesecev. Julij Cezar je reformiral ta koledar. Prilagodil ga je solnčnemu sistemu in doletel za vsako četrto leto prestopni dan. A tudi po uvedbi prestopnega leta je ostal prebitek časa, ki je znašal do l. 1582, ko je papež Gregor XIII. reformiral koledar, celih 10 dni. Papež je imel takrat še toliko avtoritete, da je enostavno odredil, naj se šteje mesto 5. oktobra 15. oktobra. Poleg tega je odstranil še nekatere druge nedostake takratnega koledarja tako, da bi nastale gotove netočnosti v letnem času šele približno čez 4000 let.

Vzrok, da je Društvo narodov porinilo to akcijo, torej ni okolnost, da bi nastala v računanju eventualna zamuda. Vzrok tiči drugje. Naš koledar namreč ne odgovarja naglemu tempu stoletja zrakoplovstva, radia in drugih tehničnih pridobitev. Predsednik mednarodne trgovske zbornice Willis H.

Both je izjavil o reformi koledarja sledeče:

S stališča trgovine in industrije moram ugotoviti, da neenakost mesecev čisto zelo škoduje obema panogama narodnega gospodarstva. V raznih državah praznujejo praznike na različne načine, kar tudi slabo vpliva na gospodarsko življenje. Posebno banke imajo od tega veliko škodo.

Both pravi, da se v Ameriki boli čuti, da je naš koledar zastarel. Gregorijanski koledar je nastal v času, ko o trgovini v pravem pomenu besede še ni bilo mogoče govoriti. Gospodarsko življenje zahteva koledarsko zanesljivost za več let naprej, kar je pa zdaj izključeno, ker ima najkrajši mesec 28, najdaljši pa 31 dni. Zato so si pomagale ameriške elektrarne na ta način, da so na svojo odgovornost uvedle leto s 13 meseci. Vsak mesec ima štiri tedne.

Tudi po koledarski reformi, ki jo pripravlja Društvo narodov, bi imelo leto 13 mesecev. Drugo vprašanje je seveda, kako bo sprejela javnost predstojajočo reformo. Največja ovira bo verski problem. Poedina veroizpovedanja bi si lahko pomagala v tem slučaju z dosedanjim koledarjem. Najbolj bi bili reforme veseli uradniki in vpojenci, ako bi ostali njihovi mesečni prejemki neizpremenjeni. Dobili bi vsako leto trinaisto plačo, ki bi jo marsikdo krvavo potreboval.

harica se je kazala zelo pobožno ter je bila članica raznih bratovščin in nabožnih društev. Ljudstvo je bilo tako razjareno, da je hotelo linčati. Orožniki so jo le s težavo ubranili.

V Trbovljah se je v nedeljo ponoči odigrala krvava ljubzenska drama. Rudar Krajšek je ustrelil ponoči svoje dekle Stefanijo Kraljevo. Med obema je vladalo že dalje časa ljubavno razmerje. Slabo materijelno stanje, pa tudi odpor dekletovih sorodnikov, je onemogočalo zakonsko zvezo. Krajšek, ki je bil zelo sangvinične narave, je sklenil napraviti temu stanju konec in je za soboto zvečer povabil dekle na sestanek. Kaj se je med njima odigralo na tem sestanku, ne ve nihče. Okrog 11. ure ponoči so ljudje slišali strel, kmalu za tem pa so opazili Krajška, kako hiti v dolino proti svojemu domu. Ker dekleta ni bilo domov, je mati postala nemirna ter šla dekleta iskat. Našla je hčerko s prestreljenimi prsi kraj ceste pod Ojstro. Krajšek je bil takoj nato od orožništva aretiran in je priznal, da je usrelil svojo ljubico. Izjavil je, da jo je samo radi tega povabil na sestanek, da bi šla skupno v smrt. Ko pa je oddal proti njej strel in je samokres nastavljal na lastna prsa, ga je postalo strah in je zbežal domov.

O priliki katastrofalnih poudenj je prišel na dan marsikak star zločin, ki bi bil sicer ostal prikrit. Svoječasmo že poročali, da je voda v Sremu razkrla več okostij ter so tako prišli na sled zločinom, ki so bili izvršeni že pred mnogimi leti. Slični slučaj javljajo se danj iz Prekmurja.

V vasi Domanjšovci v Prekmurju je letošnjo spomlad nenadoma izginila hčerka tamošnjega bogatega posestnika Kuzme Potriča. Z doma je odšla k svojim sorodnikom na Madžarsko, a se pozneje ni več vrnila. Vsa poizve dovanja za njo so ostala brezuspešna. Ker se je naknadno ugotovilo, da je vzela doma tudi večjo vsoto denarja, so sprva mislili, da je pobegnila. Radi tega tudi zasledovanje ni bilo prestopno. S časoma pa so začeli ljudje govoriti razne stvari. Deklica je namreč imela razmerje z nekim tamošnjim fantom, ki pa ga njeni starši radi siromašnosti niso marali za zeta. Ta radi tega ni kazal posebne žalosti, pač pa je živel za svoje razmere preračunsko. Ljudje so marsikaj namigavali, vendar pa si brez dokazov nikdo ni upal očito izreči kakega suma. Zadnja poplava je zadelo tudi tamošnje kraje in je na nekem mestu od potoku odnesla precej zemlje. Ko so te dni občani popravljali strugo potoka, so našli na žensko okostje. Preiskava je ugotovila, da gre za pogrešano hčerko Potričovo. Vse je kazalo na to, da je bila umorjena ter nato zakopana. Sum je padel takoj na njenega bivšega fanta, ki so ga orožniki aretirali. Po daljšem tajanju je končno svoj zločin priznal.

Proslava 20letnice Sokolskega društva v Ribnici

Sokolsko društvo v Ribnici je v nedeljo, dne 8. t. m., proslavilo 20letnico svojega obstoja. Slavnost je bila zamašljena v večjem obsegu, žal pa jo je ježevno vreme popolnoma skazilo, tako da se je morala vršiti v zaprtih prostorih, seveda mnogo zmanjšanim obsegu. Inimna društvena proslava se je vršila že v četrtek, dne 5. t. m. Na predvečer, v soboto, so sokolski pevci zapeli svojemu priljubljenemu starosti br. dr. Schiffreru podoknico, šteta naraščajoča pa mu je prinesla pozdravno pismo članstva. V nedeljo je moral radi neprestanih nalivov izostati slavnostni sprevod po trgu, telovadni nastop in ostali spored pa se je moral izvesti v dvorani meštanske šole, ki jo je dala lastnica »Posojilnica v Ribnici« velikodušno na razpolago. Pri telovadbi, kateri je kljub slabemu vremenu prisostvovalo mnogobrojno občinstvo, so nastopili naraščajoči oddelki ter člani in članice s praškimi vajami. Izvedba je bila strunna in elegantna ter je pokazala, da se članstvo pridno vadi. Nastopili sta tudi dve vrsti starejših članov ribniškega in kočevskega Sokola. Na orodju je nastopila vzorna vrsta ljubljanskega Sokola. Kot zaključna točka je bila na sporedu telovadna

kompozicija br. Murnika »U boje in Bee-
thynov« Turški marš, ki sta izzvali vi-
harje aplavza. Po telovadnem nastopu je
imel br. starosta krasen nagovor, v katerem
se je v znamenitih besedah spominjal 20-
letnice ribniškega Sokola ter podčrtal nje-
ga kulturne in narodne zasluge v preteklo-
sti. Članice so v spominu tega dne pripelje
na prapor krasen trak. V imenu Saveza je
čestital društvu br. Marof, za župo pa br. Fle-
gar. Po sviranju državne himne je bila ofi-
cijelna slavnost zaključena. Sledila je ne-
prisiljena zabava, ki je tudi na blagajno
društva blagodejno vplivala.

Jakob Zalaznik umrl

Dones dopoldne ob 10. je umrl na
svojem domu v Ljubljani g. Jakob Za-
laznik, ustanovitelj in nekdanji lastnik
slovitega Zalaznikovega pekarskega in
slastičarskega podjetja. Dosegel je vi-
soko starost 72 let. Pogreb bo v četr-
tek, 19. t. m. ob 4. popoldne v Starega
trga 21 na pokopališče k Sv. Križu.

S pokojnim Zalaznikom odhaja od
nas eden najizrazitejših in najboljših
predstavnikov solidnega, simpatičnega
in delavnega ljubljanskega meščanstva,
ki žal vedno bolj izgiba v blaznem vr-
venju moderne dobe. Jakob Zalaznik je
s svojo delavnostjo in svojo spretnostjo
ustanovil eno največjih ljubljanskih pod-
jetij svoje stroke. Njegova pekarna,
slastičarna in kavarna so postale naj-
popularnejši lokali med vsemi sloji ljub-
ljanskega prebivalstva. Njegovi izdelki
so živali in živjalo velik sloves tudi
daleč izven Ljubljane. Pred leti je pre-
dal sedaj že zelo obsežno podjetje svo-
jim naslednikom in se umaknil v zaslu-
ženi pokoj.

Kot pravi ljubljanski meščan je bil
pokojni Zalaznik vrl naprednjak in na-
rodnjak, iskren in krepak značaj, vesel
in dober srčen družabnik, poleg tega pa
tudi navdušen lovec. Samoumevno je,
da so imela razna naša narodna dru-
štva v njem vedno pridnega delavca in
dobrega podpornika. Njegovo dobro sr-
ce pozna tudi marsikak slovenski inteli-
gent, ker je Zalaznik vedno rad podpi-
ral ubožne dijake, katerim je dajal po
cela leta brezplačno hrano. Njegova
smrt bo vzbudila zato obžalovanje da-
leč na okrog.

Zadnja leta je bolehal na sladkorni
bolezni, ki se ji je dolgo krepko upiral.
Naposljed pa se je združenemu navalu
bolezni in starosti je posrečilo streti to
idealno slovensko grčo. Podlegel je in
zatisnil za vedno svoje oči.

Naj bližji pokojnik mirno počiva v
lepi domaci zemlji! Cenjeni rodbini naše
iskreno sožalje!

General Gajda superarbitriran

Prvi namestnik načelnika čsl. generalne-
ga štaba general Rudolf Gajda je bil v pe-
tek superarbitriran. S tem je uradno in for-
malno likvidiran znana njegova afera, ki
je vzbujala v češkoslovski, pa tudi v ino-
zemski javnosti veliko zanimanje. Gajda se
je moral kljub prizadevanju svojih somiš-
ljenikov umakniti. Povodom njegove super-
arbitracije priobčuje oficijozni tednik »Na-
rodni Prace« uvodnik, v katerem piše o
Gajdovi preteklosti sledeče:

»Rudolf Geidl je dovršil tri razrede re-
alke v Kijovu v CSR, na kar se je posvetil
drožistiki. Predno je pa končal svoje stu-
dije, je vstopil kot prostovoljec v avstrijsko
armado in postal narednik. Ze takrat se
je pojavil v njem nagnjenje k pustolovšči-
nam in tako ga vidimo naenkrat v Crni go-
ri, kme Radele Gajde je znano iz dobe umi-
ka srbske vojske preko Albanije. Geidl je
postal vojaški zdravnik. Kot tak se je ude-
ležil prevoza ranjenih srbskih vojakov in
prišel pozneje v Francijo, od koder so ga
poslali v Rusijo, kjer se je formalno takrat
srbska dobrovoljska divizija. V Rusiji je
prišel Geidl v češko družino, v kateri so
kmalu dognali, da ni zdravnik. Geidl je
priznal, da ni zdravnik. Izgovarjal se je,
da je moral lagati, ker bi sicer ne mogel
priti v Rusijo. Izjavil je, da je kapetan srbske
armade. Kmalu je pa prišla resnica na
dan in ker Geidl ni bil srbski častnik, je bi-
lo uvedeno proti njemu disciplinarno postop-
anje. Ko je Geidl izvedel, da ga namera-
vajo kaznovati, se je prijavil za transport
v Francijo. Njegova prošnja je bila odklo-
njena z motivacijo, da se mora najprej pod-
vreči disciplinarni preiskavi. Predno je pa
komisija pod predsedstvom sedanjega pol-
kovnika Chalupa dovršila svoje delo, je
odpotoval Geidl v Sibirijo, kjer je naprej
sodeloval z admiralom Kolčakom. Nato se
je pridružil ruskim socialnim revolucionar-
cem, ki so ga pa odklonili. Radi svoje po-
litичne vihravosti se je zameril vodstvu če-
ških legionarjev in na povelje pokojnega
generala Stepanka je bil izključen iz legi-
je. Radi sodelovanja z bolševiki in social-
nimi revolucionarji v Vladivostoku je bil
nekaj časa celo zaprt. Pozneje je organi-
ziral na svojo pest češko legijo, kateri se
je pridružil tudi mnogo Rusov. S temi četa-
mi je premagal bolševike na Dalinem
Vzhodu in postal vrhovni poveljnik proti-
bolševiške armade na uralski fronti. Toda
njegova kariera tudi to pot ni trajala dol-
go. Kmalu je moral pobegniti na Japonsko.
Po povratku na Češkoslovaško je bilo
sploh dvomljivo, da-li mu bo priznan ge-
neralski čin. Ker je pa imel med legionarji
mnogo somišljenikov, si je znal pomagati
tudi doma in tako je zopet prišel do ve-
liavje. Njegov oče je bil sodni oficijal v Ki-
jevu. Bil je vpokojen avstrijski podčastnik,
rodom Nemec. Gajda sam je hodil v Kijovu
v nemško ljudsko šolo.

Tako piše serijozni praški list, kateremu
je treba pač verjeti, saj ga izdajajo ljudje,
ki pripadajo naložjemu krogu somišljenikov
prezidenta Masaryka. Po povratku v do-
movino je obdržal Geidl, ki se je med tem
prekretal v Gajdo, svoj generalni čin in je
postal radi svojih brezovornih sposobnosti
in gotovo velikih zaslug, ki si jih je priboril
v Sibiriji za češkoslovaške legije, celo na-
mestnik čsl. generalštabnega četa. A Gajdi

njegova nemirna knj ni dala pokoja. Mirno,
tihu delo ni v skladu z njegovo naravo in
tako je začel zanašati v armado politiko ter
zlasti ostenativno pakirati s češkimi fa-
šisti, katerih ost je za enkrat obrnjena naj-
bolj proti Masaryku in Benešu. To mu je
zlozmo vrat. Tik pred sokolskim zletom je
moral oditi na neprosovoljni dopust in
je bila uvedena proti njemu disciplinarna
preiskava. Rezultat je bil, da so Gajdi sve-
tovali, naj prosi za superarbitracijo.

Beležnica

KOLEDAR.
Danes: 17. avgusta 1926; katoličani: Li-
berat; pravoslavni: 4. avgusta; 7. diče v
Eseju; muslimani: 7. saferja 1345; židje: 7.
elula 5686.

Jutri: 18. avgusta 1926; katoličani: Ha-
lena; pravoslavni: 5. avgusta; Evgisje;
muslimani: 8. saferja 1345; židje: 8. elula
5686.

DANASNJE PRIREDITVE.
Kino »Ljubljanski dvor«: »Nebelungje.
DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Jurčičev trg; Ustar, Sv.
Petra cesta; Jošt, Celovška cesta.
Jutri: Trnkoczy, Mešni trg; Ramor, Mi-
klošjeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.5 in vzhaja jutri
ob 5.4 ter zaide ob 19.3.

Dvatisočetna kultura

Prijatelj z Gorikoga nam poroča:
Te dni so polagali abiturienti tolmun-
skega učiteljčja zrelostne izpise na učiteljski
su v Vidnu. Kandidati so bili seveda vsi
Slovenci. Ko je enega izmed njih predse-
dik komisije po izprašanju pozval, da naj
se podpisuje na zapisnik, se je dijak podpisal
seveda s slovenskim pravopisom, ker se
imena pač ne morejo prestavljati. Ko je
predsednik to opazil, se je razvil med njim
in abiturijentom sledeči pogovor, seveda v
italijanski:

Predsednik: »Ste li vi Slovenec?
Dijak: »Da, gospod predsednik.«
Predsednik: »Vam ugaja slovenski je-
zik?»

Dijak: »Je pač moj materin jezik.«
Predsednik: »In italijanski jezik, se
vam dopade?»

Dijak: »Da, in zato se ga učim.«
Predsednik: »Ampak kateri jezik iz-
med teh dveh vam je ljubši?»

Dijak: »Vsi jeziki imajo svoje pose-
be ne lepote.«

Predsednik: »Vendar morate priznati,
da je slovenski jezik trd in da mu manjka
vsaka harmonija. Na primer »capitanov«,
kako se temu pravi po slovensko?»

Dijak: »Stotnik, gospod predsednik.«
Predsednik: »Vidite, kako trda besed-
da!»

Dijak molči osramočen pred svojimi
italijanskimi tovariši, ki so bili navzoči pri
izpitu.

Predsednik: »Vas jezik je sploh navad-
na otročarija. Ali ne veste, da boste po-
stali italijanski učitelj?»

Dijak: »Upam, gospod predesednik.«
Predsednik: »In da boste morali vzga-
jati šolske otroke v italijanskem duhu? V
prvi vrsti boste morali pozabiti slovenski
jezik. In sedaj lahko greste!»

Napis na ploščah
prevlečeni s radiotinkturo, morejo se
čitati tudi ponoči. En primer:

Sport

Še nekatere nogometne tekme

BEOGRAD: BSK — Hajduk (Saraje-
vo (6 : 0).

NOVI SAD: GAK (Gradeec) — Vojs-
vodina 2 : 1 (1 : 1), GAK — Novi Sad
6 : 3.

GRADEC: Vienna (Dunaj) — Sturm
5 : 3 (1 : 2).

BARCELONA: Sparta (Praga) — Eu-
ropa 2 : 2; Sparta — F. C. Barcelona 2 : 2.

TEMESVAR: MTK (Budimpešta —
Kanizai 4 : 3 (1 : 3).

DUNAJ: Amateuro — Cricheter 3 : 3
Slaba igra Amateurov.

BRATISLAVA: Wacker (Dunaj) —
Bratislava 3 : 1.

MARIBOR: Rapid — Svoboda 11 : 1
(6 : 0), Maribor jun. — Rapid jun. 4 : 1
(2 : 1).

ZAGREB: Hašk je priredil na korist
poplavljenec v soboto in nedeljo nogo-
metni turnir, ki se ga je udeležilo 14 za-
grebskih klubov. V semifinale so prišli

Gradjanski, Zelencičarji, Derby in Slavija,
v finale pa Gradjanski in Derby. Zmagal
je Gradjanski s 2 : 1 in si s tem priboril
Haškovo pokal.

Mariborčanke v Opatiji. Družina
I. S. S. K. Maribora je častno zastopala na
sport v tujini. V nedeljo so Mariborčanke
gostovale v Opatiji, kjer so nastopile proti
močni družini Olympa in zmagale po lepi
igri z 10 : 7. Tekmi je prisostvovalo mnogo
gledalcev, zlasti kopalskih gostov.

Pri kolearski dirki Maribor — Št.
II, ki jo je priredil v nedeljo mariborski
klub, je zmagal Moravco v 31 : 40.

Iz žalostne kronike domačih krajev

Preiskava v zagrebskih aferah. — Kuharica umorila svojega
župnika. — Ljubavni umor v Trbovljah. — Povodenj odkrila
grd z ločin.

Zagrebska kokainska in falzifikat-
torska afera bo v prihodnjih dneh za-
ključena pred sodiščem, ki sedaj v svo-
jem vodenju vodi preiskavo. Aretiranci so
deloma spremenili svoje prvotne iz-
povedi in se skušajo izmotavati, valed
krivdo drug na drugega. Znani Kralj,
ki je v svoji prvotni izpovedi izdal vse
potankosti, ter zlasti obremenjeval dr.
Mrvoša, se je začel umikati in je več
najtežjih obdolžitev glede dr. Mrvoša
preklical. Zanimivo je, da se je te dni
javil iz Pariza neki Stanko Kliček, ka-
terega je Stiličević navedel kot zaup-
nika in razpečevalca kokaina v Parizu.
Kliček pravi, da se je seznanil z dr.
Mrvošem v času, ko je hodil k njemu
v ordinacijo. Stiličevića je spoznal v
Parizu pred dvema mesecema, ko ga
je kot rojaka naprosil za podporo. Po-
zneje mu je postal nadežen in je bil
navadno pijan. Ko je nekega dne raz-
žalil njegovo rodbino, ga je Kliček
pošteno premikastil in vrzel na cesto.
Radi tega sumi, da ga sedaj iz ma-
ščevanja spravlja v zvezo s to afero,
o kateri vse dosedaj ni imel niti pojma
ter pravi, da sploh niti ne ve, kako
kokain izgleda.

Afera radi poverbe pri računovod-
stvu delegacije ministrstva financ
zavzema vedno večje dimenzije. Skraj
vsak dan se vrše nove aretacije. V ne-
deljo je bil v Pleternici aretiran Ivan
Ružič, uradnik šumarske direkcije v
Zagrebu in bivši šef oddelka pri držav-
nem računovodstvu v Zagrebu. Na
raznih spisih, s katerimi sta Gorican in
Krnzarić izvrševala goljufije, so našli
namreč Ružičev popis, radi česar se
je sumilo, da je morda tudi on v zvezi
s temi poverbami. Ružič zatrjuje, da
so mu bile te listine bržkone podtak-
njene in da jih je podpisal skupno z
drugimi akti, ne da bi za to vedel.
Preiskava bo dognala, v koliko so nje-
gove izjave resnične.

Bivši sluga Cimperman, ki je bil
istočasno z Goricanom in Krnzarićem
aretiran, je na celi stvari nedolžen.

P. Ripson: 39

„Na pragu smrti“

Kinoroman.

»Hitro! Hitro! je zaklical sedaj Dan
obema damama. Vrata so odprta, kar
za menoj. Gremo papanu nasproti.
Kdor se nam zoperstavi, ga pobijemo.«
Bil je v divjem, bojevitim razpolo-
ženju. Kot vihra je odhitel po stopni-
cah navzdol, tako da sta mu obe žens-
ki komaj mogli slediti.

»Nič se ne bojte,« jima je zaklical.

»Papa je spodaj in z njim policija!«
Tako ju je navduševal, ko so sto-
pali po ozkem hodniku navzdol, dokler
niso prišli do pritičja.

To so bili glasovi, ki sta jih začula
Zani Chada in nadinspektor Kerry pri
svojem pogovoru.

»Papa! Papa!« je rjul mladi Dan in
prisluškoval na vse strani.

Kerry se je zvrnil kot galvaniziran.

»Dan, semkaj!« je zaklical. »Tukaj
sem, Dan!«

Začulo se je tekanje po hodniku,
vrata so se odprla s trusem in v sobo
je planil Dan ter vlek za seboj z le-
vico Cady Rourke, med tem ko je v
desnici držal odprt nož. Za njima je
vstopila Eliza Latimer, držeč v roki
medeno kljuko, enako kot Cady Rour-
ke.

Kerry je bliskoma ošinil s svojim

pogledom došlo trojico, potem se je pa
ozrl po Zani Chadi. Ta je sedel kot
kamenit kip v svojem naslonjaču. Nje-
gove oči so se bile čisto zožile. Nje-
gov inspektor Kerry je potegnil iz žepa
svojega plašča piščalko in jo položil
na ustnice. Začeli so se trije rezki
piski.

Od ene — dveh — treh — štirih
strani okoli hiše so odgovarjala enaka
znamenja.

Zani Chada je široko odprla svoje
skrivnostne oči ter dejal:

»Zmagujete, gospod nadinspektor.
Toda pametni nasveti bi lahko mnogo
poravili. Če gre vse narobe...«

Toda Kerry ga ni poslušal. Prijel je
svojega fanta pod pazduho, mu veselo
pogledal v oči in vprašal:

»No, kako ti je Dan?»

Nastal je velik šum po vsej hiši.

Policija je prilezla od vseh strani. Kot
mravlje so hiteli po vseh sobah, v kleti
in v podstrešje, razbijali zaklenjena
vrata in premikali omare in postelje.

Tekom pol ure so bili aretirani Lu Cha-
da, princesa Sorija in vsa tolpa temno-
polnih zločincev.

Med tem so pa Kerry, njegov sin, lady
Rourke in Eliza Latimer odšli peš na
policijsko stražnico. Tu jih je pričako-
val Eddie Grant, ki se je bil ob tej poz-
ni nočni uri na Kerryjev telefonski klic
podal iz svojega hotela semkaj. Veselo
je objel svojega zaročenca in se navdu-
šeno zahvaljeval Kerryju. Elizabeta pa
je dejala, kačoz na Dana.

»Tale je moj rešitelj.«
Danu se je silno zdelo imenitno,
ko mu je stasiti Američan tako krepko
stisnil roko, da ga je počestno zabolelo.
»Gospod Grant,« je dejal Kerry, »z
vami smo zaenkrat opravili. Odprite se
kar z gospodično Elizbo domov.
Upam, da se bomo še kaj videli.«

Po prisrčnem slovesu sta se Ame-
ričan in njegova zaročenka odpeljala
domov. Kerry se je pa obrnil k šefu
stražnice in mu dejal:

»Preskrbite mi avto takos.«

Nato se je sklonil k lady Rourke,
ki je stala ves čas čisto obupana
ob strani in ni znila besedice. Rekel ji
je na uho!

»Sedaj se odpeljem z vami na vaš
dom in uredim zadevo z vašim sopro-
gom: Ne bojte se! Tudi to se bo dobro
izšlo.«

Lady Rourke ga je hvaležno po-
gledala. Radi neprestanega strahu in pre-
čute noči ni mogla reči več, kot pol-
glasno:

»Hvala!«

Ko je bil prispel avto, so sedli vani
nadinspektor, njegov sin in lady Rourke.

Prvega februarja se je vršila na
gradu sira Latimerja velika slavnost.

Praznovali so poroko njegove hčerke
Elize z Američanom Eddiejem Grantom.
Med povabljenimi gosti se je na-
hajal tudi Dan Kerry, mladi junak iz
sodne obravnave proti indijskim zlo-
čincem.

(Konac)

Dnevne vesti.

Liubljani, dne 17. avgusta 1926.

— **Petletnica smrti kralja Petra I. osvoboditelja.** Danes ob 17.30 poteče pet let, kar je zatisnil oči prvi narodni vladar ujedinjene Jugoslavije, kralj Peter I. Osvoboditelj. Zgodovina ne pozna moža, ki bi bolj ljubil svoj narod, ki bi se za njega tako žrtvoval, kakor je to storil slavni vnuč Karagjorgija, očka Peroa. V času največje ponižanja svojega naroda, v času njegovega najhujšega trpljenja, strašne Kalvarije srbskega naroda, ni zapustil svojega ljudstva, temveč je z njim delil vse bridkosti in nadloge. Usoda mu je poplačala njegovo veliko nevedljivo ljubezen do svojega naroda; izpolnila se mu je njegova srčna želja: ujedinjenje trojnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Doživel je nesmrtno zmago svoje junaške vojske ter kot prvi narodni vladar zasedel prestol ujedinjene Jugoslavije. Njegovo truplo počiva v osvobodjeni zemlji, njegov spomin pa ostane neizbrisen, dokler bo živel narod jugoslovenski.

— **Italijansko vojaštvo ob naši meji.** V Julijski Krajini se nahaja po vaseh blizu jugoslovenske meje zelo dosti italijanskega vojaštva. Doline v toliminskih hribih so prenapolnjene vojaštva in tržaški listi poročajo, da je oddelek italijanske artilerije s havbico dosegel vrh Triglav (2), kjer je začel od samega veselja možgane streljati. Te dni je dobila tudi Ilirska Bistrica pod Snežnikom svoj polk, tudi vrhovni poveljnik italijanske armade med svetovno vojno maršal Cadorna, za nekatere dni mudi v obmejnih krajih. Včeraj je prišel v Trst in inspicira črni italijanske vojaške naprave ob jugoslovenski meji.

— **Neokusnost »Hrvatov«.** Včerajšnji »Črna« prinaša pod naslovom »Drski kranjski zvonovjači« sledečo neokusno notico: »Na Zagrebškem zboru je bilo včeraj opaziti nekaj, kar se lahko smatra za izjavljanje in žaljenje in o čemer se čudimo, da uprava zbora ni znala preprečiti, če so že dotični tako drzni in brezobzirni, da si dovolijo tako pomanjkanje dostojnosti in takta. Gre za Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana, ki so razstavile svoje zvonove. Podjetje je nad svoj skupino razobesilo poleg državne in slovenske tudi srbsko zastavo, toda hrvatske ne! Da so Kranjci beogradski prilivci, to smo vedeli, da pa gredo v svojem dvorjenju Srbom tako daleč, to si vendar nismo mislili. To postopanje nam si zapomni naše svečenstvo in naj da tem kranjskim »zvonovjačem« razumeti, da naj svoj robo prodajo srbskim pravoslavim cerkvam, mi bomo že drugje našli dobavitelje zvonov. — Ne vemo, kakše zastave so izobesile Strojne tovarne na svojih zvonovih na Zagrebškem zboru. Bržčas pa so naredile tako, kakor dela Ljubljanski velesejem, to je, razobesile so državno in slovensko zastavo, ker sta to istočasno tudi hrvatska in srbska, od katere strani pa pač pogledaš ali kakr ju vever okrene. A če bi tudi ne bilo tako, si moral »Hrvat« pomisliti, da so bile tvrdke iz Slovenije na zagrebški velesejem — vabljenje, da je torej njegov napad dvojno netakten.

— **Razkol v Orjuni.** V nedeljo se je vršil v Zagrebu občni zbor zagrebškega oblastnega odbora. V Zagrebški Orjuni se je že dalje časa pojavljala odpora proti postopanju direktorija, zlasti pa predsednika Leontića, kateremu so očitali preveliko popustljivost napram nasprotnikom narodnega edinstva. To nezadovoljstvo je prišlo do izraza na nedeljskem oblastnem občnem zboru, ki je sprejel obširno resolucijo, v kateri obsoja to postopanje, naglašajoč, da stoji Orjuna slej ko prej odločno na stališču enotne jugoslovenske nacije ter s tega stališča izvaja ves svoj program. Orjuna je in ostane izvenstrankarski pokret, pripravljena pa je sodelovati v vsako osebo in stranko, ki s svojim delom izvaja njen program. Ker pa se je direktorij oddaljil od te osnove, širše s sporazumštvom defetizem, oblastni odbor Orjune Zagreb ne priznava več današnjega direktorija in prekinitva z njim vsako zvezo, politično in čistiško vodstvo pa izroča oblastnemu odboru, kot najvišji ustanovi, kateri se bo članstvo brezpozorno pokorilo. Oblastnemu odboru se nalaga, da stopi takoj v stik z vsemi ostalimi oblastnimi odbori v državi, da store enake sklope in izvolijo začasni direktorij, ki naj še tekom leta skliče kongres celokupne Orjune. — Ta sklep znači razkol v Orjuni in bo imel brez dvoma dalekosežne posledice. Bliznja bodočnost bo pokazala, kako stališče bodo zavzele ostale organizacije Orjune k resoluciji zagrebške oblastne organizacije.

— **Kongres mednarodne dijaške konfederacije v Pragi.** V nedeljo so prišli v Prago delegati dijaštva iz mnogih držav, da se udeležijo kongresa mednarodne dijaške konfederacije (CJ.E.). Med drugimi je predsednik konfederacije Jan Balinski-Jundzil, ki deluje za zblizanje dijaštva vseh narodov, osobito pa poljskega in češkoslovskega, dalje podpredsednik konfederacije Irson Mac Adam, predsednik francoske delegacije Antedj, švicarski delegat Habricht ter odbornika Graesler iz Danske in Berg iz Švedske. Ostali delegati so prišli včeraj, odnosno danes. Včeraj popoldne se je vršila prva seja izvršilnega odbora.

— **Pomorsko okrevanje za otroke.** Občine velikih slovenskih mest nameravajo zgraditi na jadranski obali, v Kraljevi ali na Aleksandrovcu, posebno okrevanje za otroke. Letošnja ferijalna kolonija Slov. ženskega društva je namreč pokazala, kako povoljno vpliva na otroke bivanje ob morju. Te dni odpušče kot zastopnik mariborske mestne občine v Kraljevo mestni fizik dr. Wankmüller in svrhu pogajanj za nakup zemljišča, nakar se bo že prihodnjo pomlad začel graditi obširen Mladinski dom, ki bo moderno urejen ter bo lahko oskrboval več sto otrok. Stroške za zgradbo bodo nosila vsa avtonomna mesta (Maribor, Ljubljana, Celje in

Ptuj) percentualno po številu prebivalstva ter bo v tem razmerju razdeljena tudi oskrba otrok. Socijalna beda, zlasti pa pomanjkanje zdravih stanovanj se zlasti pozna na šolski mladini, ki je potrebna večje nege. Enako okrevanje ima že zagrebška občina. Ker posamezna mesta tako velikih stroškov ne zmorejo, je prevzela akcijo Zveza slovenskih avtomobilov mest. Upati je, da bo okrevanje do prihodnjega leta že dogotovljeno.

— **Vidiranje potnih listov.** Slovenec iz Julijske Krajine nam piše: V »Slov. Narodu« od 14. avgusta ste poročali pod naslovom: »Vidiranje potnih listov« med drugim tudi sledeče: »Promet v Italijo se je zadnje tri mesece radi poletne sezone izredno povečal. Samo meseca julija je bilo vidiranih do 800 potnih listov, po večini za ljubljanske izletnike, ki trumoma z družinami vred drve v obmorska kopališča.« — Kako pa dela Italija v tem oziru? Iz lasne izkušnje vem, da se n. pr. v Trstu zelo, zelo brani podaljšati, oziroma nanovo izdati potni listi. Vsem vzrokom, ki jih stranke navajajo za potovanje, kakor družinske razmere, obiski svojcev, bolezen kakoga sorodnika, vsemu temu se tam smejejo in pravijo, da poznajo take stvari. Celo mati, ki bi bila morala po svoje dete v Jugoslavijo, je morala dolgo čakati, prosjati in rotili, da so ji dali dovoljenje. Kaj še le, če kdo napiše ali reče kot vzrok, da gre v Jugoslavijo v zdravilišče ali na letovišče! No to dobi v odgovor krepak »ne!« in pa vprašanje: »Ali nimamo v Italiji mnogo prekrasnih in zdravilnih krajev? Kaj bi hodili čez mejo, pri nas si poiščite bodisi obalo, bodisi gorski zrak.« Pa ne samo za Jugoslavijo, tudi za potovanja v druge države dela Italija velike sitnosti in težkote.

— **Državna realna gimnazija v Ptuj.** Šolsko leto 1926 — 1927 se prične 1. septembra. Do tedaj morajo biti opravljeni razredni in privatni izpiti, ki se bodo vršili po razporedu, nabitemu na uradni deski. V četrtak 2. septembra bo sprejemni izpit za 1. razred. Oglasi se je za izstega dne ob 8. do 9. ali pa ajetudi prejšnje dni ob uradnih urah in prinesli sprejemne osnovne šole in rojstni list. V ostale razrede kakor tudi repetenti v 1. razred se bodo vpisovali v petek 3. septembra ob 10. do 11. V soboto 4. septembra bo služba božja, na kar dobe dijaki v svojih razredih potrebne informacije. V ponedeljek 6. septembra se prične redni šolski pouk.

— **Na državni realni gimnaziji v Novem mestu** se bodo vršili začetni posli šolskega leta 1926 — 1927 po temle redu: 24. — 26. t. m.: razredni izpiti; 27. — 31. t. m.: privatni izpiti; 1. 9.: sprejemni izpiti za 1. razred, in sicer od 9. dalje pismeni, popoldne ustni; vpisovanje za sprejemne izpite v 1. razred dne 31. 8. od 9. do 11. ure in 1. 9. od 8. do 9. ure. Dne 2. 9. od 9. do 12. ure vpisovanje repetentov v 1. in vseh učencev v ostale razrede; dne 4. 9. ob 8. šolska masa v frančiškanski cerkvi. Podrobnosti na uradni deski v gimnazijski veži.

— **Sprejemni izpit iz glasbe** na meščanskih šolah. Reflektanti, ki so vložili prošnjo za enoletni študijski dopust na konservatorij v Ljubljani, da po končanem letu položijo izpit iz glasbe za poučevanje na meščanskih šolah, imajo sprejemni izpit v torek, dne 24. in v sredo 25. t. m., obakrat ob 8. uri popoldne v sobi št. 14. poslopje Glasbene Matice. Priglasenci iz ljubljanske oblasti imajo sprejemni izpit v torek, 24. t. m., oni iz mariborske oblasti pa v sredo 25. t. m. S seboj naj prinese pisalne priprave in pa zadnje muzikalije, iz katerih so igrali. — Ravateljstvo konservatorija.

— **Potesomeri v observatoriju prof. Belarja** pod Triglavom so tudi včeraj, v ponedeljek, zabeležili rahel periaridrijski potres. Suneč je bil precej slabši od nedeljskega.

— **Himen.** Poročila sta se včeraj g. dr. Franc Loreto in gdnja. Katica Lenček. Obilo sreče!

— **Naš tobak za pipo.** Star kadilec nam piše: Na vseh koncih in krajih naše države nam raste tobak, toda doma kadimo najslabšo kvaliteto, zlasti za pipo. Paketi po 15 kron vsebujejo samo pecle, to je osmukane korenine, če hočeš kaj pridati kaditi, moraš dati za zavitek 50 kron! Ali bi monopolna uprava ne mogla poskrbeti za boljši material?

— **Smrtina kosa.** V nedeljo jutraj je umrl po dolgotrajni bolezni v Feldhofu pri Gradcu v pokopini major Josip Nagy. Pogreb se je vršil danes popoldne na centralno pokopališče v Gradcu. Blag mu spomin! Zaljubljen naš iskreno sožalec!

— **Sam sebi izkopal grob.** V Litiji je zadelo tragična usoda tamošnjega grobarja Janeza Grlica. Na pokopališču v Vačah je izkopal te dni grob. Ponoči se je v grobu nabralo mnogo vode. Jutraj pred pogrebom je hotel vodo izčrpati. Pri tem pa je prijel božjast ter je padel v izkopano in z vodo skoraj napolnjeno jamo, tako da je utonil. Ko so prišli pogrebci, so ga našli mrtvega.

— **Samomor.** V Rumi je izvršil samomor orožniški kaplar Stjepan Stimač. Ustrelil se je v glavo. Vzrok je baje prepis s sorodniki radi dedščine. Zapustil je ženo in štiri nepreskrbljene otroke. — V Zemunu se je ustrelil trgovec Franjo Katilič iz žalosti za nedavno umrlo ženo. — V Zagrebu se je iz obupa nad baje neozdravljivo živčno boleznijo poskusila z nožem za bosti neka Hedvika Pregl. Ranila se je precej hudo, vendar pa ne nevarno.

— **Kolesarska nesreča.** V nedeljo se je delavec Fran Ljubič s kolesom odpeljal iz St. Vida pri Stični proti Višnji gori. Na ostrem ovinku mu je pridrvel nasproti na strani neki drug, neznan kolesar ter trčil v njegovo kol tako močno, da je Ljubič padel na tla. Dobil je pri karambolu tudi težke poškodbe na glavi, tako da so ga morali prepeljati v ljubljansko javno bolnico. Kolesar se ni prav nič zmešil za ponesrečenega Ljubiča ter jo je urno odkuril dalje, ne da bi ponesrečenca spravil vsaj s ceste v stran na varno. Orožniki zasledujejo brezsrčnega kolesarja.

Iz Ljubljane

— **Iz Kraljevske dvojice v Ljubljani.** Včeraj popoldne sta incognito prispela z avtomobilom z Bleda v Ljubljano kralj Aleksander in kraljica Marija. Avtomobil je šofiral kraljica. Obdinstvo je kraljev dvojico kmalu spoznalo in povsod pristno pozdravljalo.

— **Redko odlikovanje domačega obrtnika.** Poročajo nam: Na mednarodni razstavi v Rimu je bil 6. t. m. v priznanje za svoj prvovrsten kroj in svoje modele imenovan članom žirije, t. j. zapriseženim izvedencem razstave za krojaško stroko gospod Feliks Potočnik, lastnik krojne šole v Ljubljani, Stari trg. Obenem je dobil v priznanje zlato medaljo, veliko častno palmo in naslov profesorja krojne umetnosti.

— **Malo več obzirnosti.** Poročajo nam: Zdej razkopujejo v mestu štiri ceste za asfaltiranje in tlakovanje, toda razsvetljava je ponekod ponekod tako pomanjkljiva in kamniti material tako razmetan ob hodnikih, da moraš čez kupe skakati, če ne pažiš, da se ne spodtakneš in ne telebiš v kak jarek ali v izkopano globino. Zato naj nadzorovalni organi delavce opozore, da imajo po končanem delu napraviti po hodnikih pristo pot.

— **Postavite svarilne table!** Pišejo nam: Na več mestih je prepovedano kopanje v Ljubljani in Gradaščici, a povsod manjka svarilnih tabel. Naj se vendar napravijo in postavijo. Ljubljansko prebivalstvo zadnja leta tako fluktira, da je namogoče, da bi vsi poznali prepovedana mesta.

— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Od 17. avgusta dalje so vaje za ženski zbor v torkih in četrtkih ob 20. za moški zbor v sredo in petek ob 20. Prosimo točnosti.

— **Dr. Fr. Virant** ne ordinira od 18. do 27. avgusta.

— **Mlad tat cigarete.** Mladotenč, okoli 12 let stari Ervin S. je začel pohajkovati po Ljubljani ter po trafikah izmikat cigarete. Kdo ga je naučil rafinirane tatvine cigarete, še ni dognano. Ervinu se je n. pr. včeraj posrečilo, da je na neopažen način izmaknil trafikantini ge. Soukalovi pred Skofijo celo škaflijo cigaret »Sumadija«. Danes okoli 11. dopoldne se je zopet pojavil v tej trafikli in zahteval zase za en dinar »vrdar«. Med tem, ko je prodajalka jemala »Vardar«, je mladi tat stegnil roko po škafliji cigaret »Kosovo«. Ker so nani pazili, so ga zasačili pri tatvini ter izročili stražniku, ki ga je odpeljal na stražnico pred službojučega uradnika.

— **Vreme.** Dne 16. t. m. ob 21. je kazal barometer 760, temperatura 22,5° C, vlažnost 69%. Danes ob 7. jutraj barometer 762, temperatura 17,5° C, vlažnost 98%. Jutraj megleno. Opoldne barometer 761,5, temperatura na soncu (zvezda) 30,5° C, v senci 21° C, vlažnost 88%. Jasno.

— **Otroške obleke:** Kristofč-Bučar!

Objava!

Tekom tega tedna bodo priče redne predstave

Elitni kino Matica

Iz Maribora

— **Prijatelje Pohorja** opozarjamo, da je Lobjnica pri zadnji povodnji odnesla več brvi pri slapu Šumik, radi česar je dostop neposredno k Šumiku začasno nemogoč.

— **Mesina kopališče zaprto.** Mariborsko mesno kopališče bo radi čiščenja parnih kotlov od 23. avgusta do 1. septembra zaprto.

— **Mariborski župan dr. Leskovar** je odšel na 14dnevni dopust. V času njegove odsotnosti ga zastopa v županskih poslih podžupan dr. Lipold.

— **Pojemanje brezposelnosti.** Brezposelnost, ki je v letošnji zimi zelo narasla, je v poletni dobi znatno popustila. Kljub temu pa je v mestu še vedno mnogo nezaposlenih, večinoma takih, ki prihajajo z dežele in po tovarnah iščejo zaslužka. Nasprotno pa je na deželi veliko pomanjkanje delovnih moči. Pri borzi dela je v minulnem tednu iskalo dela 146 oseb. V 58 slučajih je zbornica posredovala uspešno. Delo se je nudilo 373 osebam. Povpraševanje po delu je torej sedaj manjše, kakor pa pomudba.

Iz Celja

— **Regulacija Savinje in pritokov.** Včeraj ob 10. do pol 12. dopoldne se je vršila v sejni dvorani mestnega magistrata anketa o regulaciji Savinje in pritokov, ki jo je sklical in vodil okrajni glavar vladni svetnik g. dr. Žužek. Anketa so se udeležili župani in zastopniki mestne in okoliške občine ter občini Teharje in Skofja vas, gerent okrajnega zastopa g. dr. Partnik, srezi hidrotehnični referent g. inž. Pletič in zastopniki okoliške industrije. Po daljši debati so prišli navzoči do prepričanja, da je treba seči po samopomoči, ako se hoče regulirati vodovje v Celju in okolici ter s tem kolikor mogoče preprečiti katastrofalne povodnji. Od države zaenkrat ni pričakovati nobene pomoči. Najprej se bo pričelo z regulacijo Voglajne in z graditvijo nasipov, nato se bodo izvrševala v okviru celotnega regulacijskega načrta. Prizadeva županstva bodo morala čimprej poskrbeti za potrebno število delavcev in prirediti z delom. Če bo med prebivalstvom dovolj razumevanja za to za to važno in obsežno delo, bo delna izvršitev regulacijskega načrta v dozdrednem času možna. Upati

Schichtov

Schichtov
DRAHNI PRASEK

način pranja

Prvo in najboljšo

je najboljši.

Namakaj z „ŽENSKO HVALO“

izpiraj s SCHICHTOVIM MILOM.

je torej, da bodo sledila besedam tudi dejanja, ki bodo v veliko korist posameznikom in skupnosti.

— **Redni sestanek članov »SDS za Celje«** — Okolico ta četrtke odpade.

— **Zbirka za obnovitev Marijine cerkve**, ki je deloma od zunaj v zelo slabem stanju, se je te dni uvedla po mestu.

— **Razglasitev vojnega razporeda** se bo vršila vsem vojnim obveznikom ter daljcem živine in komore, pristopnim v občini Okolica — Celje v nedeljo dne 22. avgusta ob 6. jutraj na Majdičevem travniku na Spodnji Hudinji. Pozivajo se vsi vojni obvezniki letnikov 1876 do 1904, da se omenjenega dne brezpozorno udeležijo razglasitve razporeda.

— **Tatvina.** Svojemu gospodarju Antonu Arzenšek v Celju je ukradel neki Vinko Sever 5500 dinarjev gotovine ter nekaj obleke in perila v skupni vrednosti 7800 dinarjev. Dečko jo je popihlal najbrže v Italijo.

II. kongres pravnikov v Ljubljani

Ravnokar je bila dotiskana lična brošura pod naslovom »Osnutki referatov in koreferatov za II. kongres pravnikov«. Brošura, obsegajoča ekscerpte iz predavanj o predmetih, ki se bo o njih obravnavalo na kongresu, se razpošilja sedaj vsem članom. Legitimacije se bodo pričele razpošiljati prihodnje dni, tako da jo bo imel vsak član najkasneje do 1. septembra že v rokah.

Kakor že javljeno, je dovolil g. minister soprotažje udeležencem četrtinsko vožnjo po železnih. Udeleženci naj kupijo pri odhodu enosmerno polovično karto, ki jim bo veljavna tudi za povratek, če se bodo izkazali s potrdilom pripravljivega odbora, da so se kongresu udeležili. Znižanje velja od 3. do 20. septembra, in sicer za vse, brže, potniške in mešane vlake, izvezmi S. O. E. Člani, ki so se prijavili neposredno Stalnemu odboru v Ljubljani, se pozivljajo, da javijo z dopisnico takoj, kdaj prispejo v Ljubljano (natančni datum, da se jim preskrbi pravocasnno stanovanje) in kje žele, da se jim pripravi stanovanje (v hotelu ali privatno). Ker bo udeležba ogromna, se naprošajo vsi, ki imajo sorodnike ali znance v Ljubljani, da se nastanijo pri njih. Za čas kongresa bo posloval v sodni palači informacijski biro, ki bo dajal ves čas vse potrebne informacije.

Stalni odbor.

Udruženje jugoslovenskih plinarov

Minulo nedeljo se je vršila v Zagrebu ustanovna skupščina Udruženja jugoslovenskih plinarov in plinarskih strokovnjakov. V Jugoslaviji obstaja doslej 14 večjih plinarov, pri katerih je zaposlenih nad 100 plinarskih strokovnjakov. Ker se imajo skoraj vse plinarne boritve z istimi težavami, so se že pred leti vodili razgovori o vzajemnem sodelovanju pri reševanju vseh skupnih vprašanj. Leta 1920 so stopile v zvezo slovenske plinarne in sicer Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj, ki so takoj nato stopile v stike tudi z Zagrebom in Osijekom. Vršilo se je več konferenc, ki so končno dovedle do ustanovitve Udruženja.

Na nedeljskem zborovanju, kateremu je predsedoval direktor zagrebške plinarne g. Crneković, je bilo odobreno delovanje pripravljivega odbora ter izvoljena prva uprava, kateri predseduje g. Crneković. Podpredsednik je ravnatelj mestne plinarne v Osijeku g. Politzer, tajnik inž. Horvatič (Zagreb) in blagajnik inž. Bartl, Ljubljana. Kongres je nadalje bavil z raznimi strokovnimi vprašanji, zlasti tudi glede naravnih naraščanj in kvalificiranega delavstva. Sprejet je bil predlog, da se ustanovi za zagrebški tehnični visoki šoli posebna strokovna šola. Za praktično pripravljanje kandidatov bo ustanovljen pri zagrebški mestni plinari poseben tečaj. Članarina včlanjenih plinarov se bo ravnala po plinski proizvodnji in bo znašala 500 do 3000 Din letno. Razpravljal se je tudi o izenačenju poslovanja pri vseh plinarah. Skladno se je podrtalo zahteva, naj se ugotovno carina na premog, ki ga uvažajo plinarne, ker se tudi ne pobira nikak carina na koks, čeprav tega plinarne v zadostni meri izdelujejo.

Prihodnji kongres jugoslovenskih pli-

narn se bo vršil prihodnje leto v Osijeku. Na ta kongres bodo povabljeni tudi strokovna združenja iz inozemstva.

Prof. dr. Spiegel umrl

V Marijanskih Laznah na Češkoslovaškem je umrl v nedeljo profesor ustavnega in pravnega prava na praški nemški univerzi in bivši senator dr. Ludvik Spiegel, Nemška pravna veda je izgubila z njim odličnega strokovnjaka, Nemci na Češkoslovaškem pa enega najagilnejših, pa tudi najserijskejših bojevnikov za nemško manjšino. Spiegel je bil mož, ki je znal svoje bogate izkušnje in znanje enako temeljito obdelati v znanstveni knjigi, kakor porabiti v političnem boju. Njegove kritike češkoslovaških zakonov so bile često zelo ostre, vendar mu pa nihče ni mogel očitati pristranosti in površnosti. Spiegel je bil vedno za strogo interpretacijo zakonov. Ni mu šlo v glavo, kako more biti zakon ali uredba v nasprotju z ustavo.

Spiegel je bil rojen v Rychnovu. Študiral je v Pragi, kjer je bil njegov oče znamenit notar. Po juridičnih študijah je vstopil v službo praške finančne prokurature, kot tak je dobil mesto na praški nemški univerzi, kjer je predaval ustavno pravo. Po Ullrichovi smrti je postal njegov naslednik in redni profesor. Napisal je mnogo znanstvenih razprav o avstrijskem ustavnem in državljskem pravu, po vojni pa tudi o raznih problemih Češkoslovaške. Letos v maju je bil izvoljen za rektorja nemške univerze.

Gospodarstvo

— **Državni dohodki se kršijo.** Zanimivo je primerjati razne državne dohodke lani in letos. V prvih štirih mesecih je dobila država (v milijonih Din) od monopolov lani 1717, letos 745, od železnice lani 1020, letos 753, od carin lani 489, letos 568, od taks lani 440, letos 417, od trošarin lani 259, letos 251, od neposrednih davkov in davčnih pribitkov lani 454, letos 453. Skupaj lani 3379, letos pa 3177. Primanjkljaj znaša letos 20 milijonov ali 6 odst. Državni dohodki se stalno kršijo. To je razvidno tudi iz podatkov za maj. Od železnice je dobila država lani v maju 206 mil., letos pa 175, od carfu lani 154, letos 142, od taks lani 97, letos 90, od trošarin lani 72, letos 66 — skupaj lani 529, letos pa 497 milijonov tako, da znaša primanjkljaj 32 milijonov ali 10 odstokov.

— **Zopet anketa o gospodarski krizi.** Trgovinski minister je odredil, da se mora čim prej sklicati anketa zastopnikov večjih gospodarskih ustanov, ki naj razpravljajo o gospodarskem položaju države, o vzrokih krize in ukrepih za zboljšanje sedanjega položaja. Poleg tega je odredil, naj se skliče nujna anketa zastopnikov vseh večjih eksportnih podjetij, ki naj razpravljajo o ukrepih za povečanje našega izvoza. Te ankete so sicer hvalovredne, toda iz prakse vemo, da ostanejo njihovi sklepi samo na papirju. Vlada bi se lahko že davno posvečala delu za povzdigo našega gospodarstva, saj so je neštete ankete gospodarskih krogov predložile vsa potrebna navodila. Od samih anket pa nihče ne bo imel koristi.

— **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. septembra pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave čistilnega materiala in glede dobave sivanih in limanih strojnih jermenov; pri direktiji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 10.000 kg modre galice, 1000 kg salarnjakove soli za baterije in 830 kom. raznih ščetk. — Dne 6. septembra t. l. pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave griffin-koles, glede dobave 5075 kg železne in jeklene žice; pri Upravi barutne in Kamniku glede dobave raznega materiala (žveplo ter hlodi, etikete, envelope, pečatnice in papirne vrečice); pri gradbenem odelenu direktije drž. železnic v Ljubljani glede oddaje zidarskih del pri obnovitvi leve polovice obokanega propusta 5,7 m svetlobe v km 464,9 proge št. IIj-Rakek med postajama Verd — Logatec; dne 7. septembra t. l. pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 2400 kom. kavčuk cevi za parno kurjavo, glede dobave spojin, prostih in gonilnih osi ter glede dobave 10.150 kg okroglega bakra, 500 kg medenine v palicah, bakrene in medeninske žice. Podrobnosti v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

To in ono

Vojvodinja kot hišnica

V Angliji je umrl nedavno vojvoda Rutlandsky, ki je bil tako zadolžen, da so pobrali upniki vso njegovo zapuščino. Po njegovi smrti so šla vsa ogromna posestva te prastare angleške plemiške rodbine na dražbo. Ovdovela vojvodinja Violeta je prodala vse, kar se je dalo, da bi mogla poravnati možne dolgeve in rešiti vsaj krasno palačo v Arlingstonski ulici nasproti kraljevega Buckinghamskega dvorca. Na posled je morala izprazniti tudi to palačo in jo oddati v najem.

Prvotno je imela vojvodinja 27 sob v prvem nadstropju. Iz tega ogromnega stanovanja se je morala preseliti v stanovanje bivšega hišnika v suterenu obstoječe iz dveh sob in pralnice. Tu zdaj stanuje v zelo skromnih razmerah in prodaja slike. Obenem opravlja posle hišnice. V mladih letih se je pečala s slikarstvom in je dosegla velik uspeh. Na raznih dobrodelnih prireditvah so prodajali njene slike čisto po 100 angleških funtov (27.000 Din). Zdjaj je sirota umetnost dobrodošla, ker ji pomaga služiti vsakdanji kruh.

Tudi vojvodinja hčerka se preživlja sama. Izzelila se je v Ameriko, kjer je postala gledališka igralka. Vojvodinja bi se rada preselila k hčerki, ker upa, da bi Američani radi kupovali njene slike. V Angliji so jih namreč kupovali samo dotlej, dokler je bila umetnica bogata.

Vojvode Rutlandski so bili najbogatejši angleški plemiči in odlični člani kraljevskega dvora. Težko usodo prenašajo zdaj možato. Ljudje pravijo, da je v Angliji zadnje čase moda, da si plemstvo samo služi vsakdanji kruh. Časi se povsod spreminjajo.

Zmaga čeških letalcev v Franciji

V Franciji se vrše velike letalske tekme, pri katerih zmagujejo češki letalci. V nedeljo zvečer je bila končna tekma s tako znanimi malo trošaci. Pri tej tekmi je zmagal češki pilot dr. Lhota, ki je dobil prvo nagrado v znesku 40.000 frankov. Tako je odneslo češkoslovaško letalstvo na mednarodni tekmi že tretjo zmago. Uradna kvalifikacija nedeljske tekme je sledila: dr. Lhota 607,25 točk, Fritsch 598,98, Descamps 587,15, Thores 550,96, Opstal 474, Wauters 407, gđc. Lynnova 391 in Lepolcalver 171 točk.

V soboto so bile končane tehnične vaje, pri katerih je dosegel dr. Lhota rekord. Njegovo letalo se je dvignilo v višino 80,5 m. Fritsch je dosegel s 93 metri peto mesto. V nedeljo jutraj se je začela najvažnejša tekma v hitrosti in sicer na progi Orly-Orleans z 20 minutnim presledkom v Orleansu. Zračna pot Orly-Orleans meri 191 ki-

lometrov. V hitrostnem poletu je zmagal Francoz Descamps s povprečno brzino 162.889 kilometrov. Na drugem mestu je poročnik Thoret s 154.504, na tretjem Čeh Fritsch s 148.769, na četrtem dr. Lhota s 147.476, na petem Angležinja Lynn s 126 kilometrov. Na podlagi splošnih rezultatov je bila sestavljena prva klasifikacija, pri kateri je dobil prvo mesto Fritsch. Ta klasifikacija je postala brezpomembna, ko so Thoret, Descamps, Fritsch in dr. Lhota proti večeru znova startali in tekmovali v hitrosti. Vsi štirje so svoj prvotni uspeh izboljšali. Descamps je dosegel povprečno brzino 164.606 kilometrov, Thoret 160.161, dr. Lhota 149.824 in Fritsch 148.084.

Šanse češkoslovaških aeroplanov tipa Avda so bile sploščka dobre. V sigurnosti in hitrosti so imeli nevarnega tekmeča v sistemu Albert, ki ima samo en sedež, dočim so češkoslovaški aeroplani dvosedežni. V nedeljo zvečer je prišlo med obema češkima letalcema do hrbte za prvenstvo. Rezultat te zanimive tekme še ni znan.

Živali kot pacienti

V angleškem kraljevskem zdravniškem društvu je predaval živinozdravnik T. Hobday o tesni zvezi med zdravništvom in živinozdravstvom ter naglašal, da se je lečenje živali zadnja leta tako specializiralo, da so živinozdravniki ugotovili pri nekaterih živalih celo nervoznost in histerične napade. Psihologija konj in psov zasluži, da ji posvete znanstveniki čim večjo pozornost. Zanimivo je, da študirajo veterinarstvo zdaj tudi ženske, ki bodo gotovo imele velik uspeh v lečenju domačih živali, osobito mačk in psov. Ženske imajo kot živinozdravnice pred moškimi to prednost, da si lažje pridobije naklonjenost hvaležnih pacientov. Živinozdravnik lažje, ker ga živali ne diagnosticira boleznijo, ki je pri živalih v gotovem pogledu težja kot pri človeku, ker žival ne zna povedati ali pokazati, kje in kaj jo boli. Živinozdravnik se mora zanašati samo na svoje opazovanje in na to, kar mu pove lastnik dotične živali. Drugače je pa stališče živinozdravnika lažje, ker ga živali ne speljejo na napačno pot, kakor se dogaja pri ljudeh, ki radi pretravajo z opisovanjem svojih bolezni. Pri živalskih operacijah se rabi kloroform, ki omogoči operacijo brez bolečin. Notranje telesne poškodbe spozna živinozdravnik s pomočjo Röntgenovih žarkov. Nekateri živali, zlasti mladi psi, radi požirajo žebelčke in druge trdne predmete. Predavatelj je odstranil operativnim potom več novčičev iz želodca nekega psa. Nekoč je moral operirati jazbecarja, ki je imel v želodcu 16 majhnih žebelčkov. Nekateri bolezni pridejo z domačih živali tudi na človeka. Posebno nevarne so garje, ki jih imajo čisto mačke, psi in teleta.

Velik napredek se opaža pri živali-

skem zobozdravništvu. Psom plombarji zobe ali pa celo popravljajo odnorno nadomeščajo vse zobovje. Ako pes oslepi, mu lahko da gospodar vstaviti stekleno oko. Na ostanke amputiranih udov pritrdi živinozdravnik domači živali proteze, kakor pri človeku. Nekateri psi se znajo z umetno nogo imenitno braniti proti napadom zdravih psov. Zelo težko je dati domačim živalim lekarstvo. Ako hočemo psa preslepiti, da ne zavoha lekarstva, mu moramo dati prašek ali pilulo s kako jedjo, ki mu gre posebno v slast. Z zelo učinkovitimi lekarstvi je treba ravnati pri živalih previdno, ker se čisto pripeti, da vpliva lekarstvo na dve živali različno. Tako uspava na pr. morfil psa v par minutah, dočim povzroči pri konju ali mački delirij.

× **Dve avtomobilski nesreči.** V nedeljo se je pripetila blizu Sepranice na Moravskem težka avtomobilska nesreča. Pristav A. Sotolar se je peljal s svojim sinom v Sepranice, kjer biva njegova mati. Po cesti je šel neki mož, ki se ni hotel umakniti. Ko je bil avtomobil že tik za njim, je hotel skočiti v stran in je padel pod kolesa. Avtomobil se je prevrnil. Sofer in oba potnika sta bila težko ranjena. Druga nesreča se je pripetila na cesti med Zehlendorfom in Töckhimom v Nemčiji. V avtomobilu je sedelo pet oseb. Sofer je zavabil v jarek, tako da se je kolo zlomilo. Vsi potniki so bili težko ranjeni. Soprog lastnika avtomobila Shuberta iz Berlina je takoj podlegla ranam.

× **Alan Cobham na cilju.** Znameniti angleški letalec Alan Cobham je zaključil v nedeljo dopoldne svoj ogromni polet iz Londona do Melbournea. V Melbourneu ga je čakalo okrog 100 ljudi, ki so ga navdušeno pozdravljali. Cobhama je spremljalo na zadnji etapi 15 avstralskih aeroplanov.

× **Vroč nedeljo** so imeli 15. t. m. po vsej Evropi, ne samo pri nas. Od vseh strani prihajajo poročila o žgoči vročini, ki pa so jo kakor pri nas tudi drugod pozdravili z veseljem in potrpežljivostjo. Tudi za bodoče dni napovedujejo vremenoslovci še lepo, jasno, mirno in toplo vreme.

× **Oblak se je utrgel** v soboto večer nad Barcelono. Voda je poplavila velik del mesta in vsa predmestja in povzročila veliko škodo. Zahtevala je tudi več človeških žrtev, katerih število pa še ni točno ugotovljeno.

× **Železniška nesreča v Parizu.** Na lyonskem kolodvoru v Parizu je v ponedeljek jutraj zavozil osebni vlak z vračajočimi se nedeljskimi izletniki v tovarni vlak. Pet oseb je ubitih, okrog 50 ranjenih.

× **Nesreče v planinah.** V slovenskem Gailu so se v nedeljo smrtno ponesrečili štirje dunajski turisti. Podrobnosti še niso znane, tudi imeni dveh ponesrečenecv še ni. Dva sta dunajska bančna uradnika.

× **Alkoholni torpedo.** Ameriški tihotapci alkohola so se med vojno nekaj imenitnega naučili. Tihotapska ladja plove mirno ob obali in spušča proti nji torpeda, ki se zarijejo v zemljo. Torpeda imajo v notranjosti alkohola. Tako se je tihotapcem posrečilo dosedaj izstreliti za 300.000 dolarjev zganja na »suho« obalo.

× **Monna Lisa naj pomaga.** Neki ameriški konzorcij je ponudil muzeju Louvre v Parizu svoto 3 milijone dolarjev (okrog 170 milijonov Din), če mu posodi slavno sliko Monne Lise za nekaj let; svota bi gotovo dobrodošlo pomagala sanaciji franka. — Ravnatelj lepih umetnosti, Paul Léon, pa je to ponudbo odklonil.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

2361

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

JAKOB ZALAZNIK

zasebnik in meščan ljubljanski

danes ob tričetrt na 10 v 73. letu svoje starosti, previden s tolažili sv. vere, po dolgi, mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 19. avgusta 1926 ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Stari trg 21, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi truplo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 17. avgusta 1926.

Globoko žalujoči ostali.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani :: prodaja

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briket

Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15 I

2371

Ivan Nagy in Marija Mikuš roj. Nagy
naznanjata vsem sorodnikom in znanec tužno vest,
da je njih srčnooljubljeni brat oziroma bratranec, stric
in svak, gospod

Josip Nagy

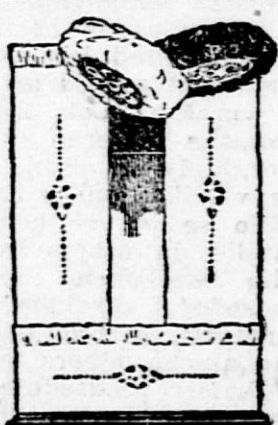
majar v pokoju

po dolgoletnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere,
v nedeljo jutraj v Feldhofu pri Gracu preminil.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v torek, dne
17. t. m. popoldne na Centralno pokopališče v Gracu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Gracu in v
Ljubljani v raznih cerkvah.

LJUBLJANA, dne 16. avgusta 1926.

Mehanično umetno vezenje

zastorov, perila, monogramov,
obliek, fino belo in barvasto ažu-
riranje, entlanje, predtiskanje

Matek & Mikeš,
Ljubljana, Dalmatinova 13

Najljepša izvršitev, brezkonkurenčne cene,
najkulantnejša postrežba. 118-T

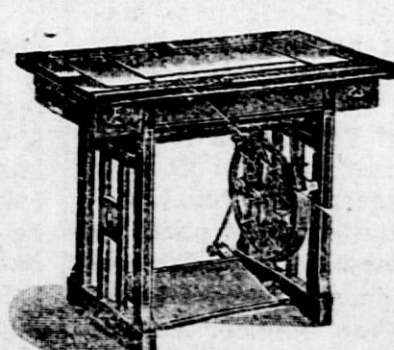
Najboljša kolesa so GRITZNER

in šivalni stroji

za obrt, dom JOSIP PETELINC, Ljubljana. Pouk šiva-
in industrijo. nega vezenja brez p. ačen.

Najnižje cene!

Tudi na obroke!

Vdova,
izvrstna kuharica — išče
službo pri starejšem go-
spodu. — Ponudbe pod
«Kuharica/2342» na upra-
vo «Slov. Naroda».

Prodajalka,

papirne stroke, dobro iz-
vežbana — se sprejme ta-
koj. — Ponudbe s prepri-
si spriceval in sliko se
naj pošljejo na trdiko
Goričar & Leskovec, Ce-
lje. 2339

Parcela na lepem kraju
v Selu se takoj proda. Ponudbe
na upravo lista pod „Parcela“.

Trgovci, gostilničarji
in peki!

V jako prometnem, brezkonku-
renčnem kraju Gorenjske se proda
vred družinskih razmer po jako
ugodni ceni lepa, velika trgovska
hiša z nekaj zemlje. Pri kupcu
so izključeni vsi posredovalci in
agenti. Ponudbe na upravo Slov.
Naroda pod „Nizka cena/2352“.

Najstarejša slovenska plesarska
in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2
(dvoriste kavarna „Evropa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna,
cene zmerné. 78-T

Mesarija,

na prometnem kraju tik
farne cerkve na Dolenj-
skem, dobro vpeljana, se
odda takoj v najem. —
Naslov pove uprava «Sl.
Naroda». 2345

Vdova,

izvrstna kuharica — išče
službo pri starejšem go-
spodu. — Ponudbe pod
«Kuharica/2342» na upra-
vo «Slov. Naroda».

Prodajalka,

papirne stroke, dobro iz-
vežbana — se sprejme ta-
koj. — Ponudbe s prepri-
si spriceval in sliko se
naj pošljejo na trdiko
Goričar & Leskovec, Ce-
lje. 2339

Na prodaj:

stabilen nizek parni stroj na visoki pritisk s kondenzatorjem, izdelek Breitfeld-Danek, izdelala Podvinetz in Heisler Budimpešta;

parni kotel s 96-5 m² kurilne plošče s kurilnimi cevmi 12 atm, presurilen, fabrikat Breitfeld-Danek. Oba v dobrem stanju in se vsak čas lahko vidita v obratu.

NASLOV: VINCE KOHAN, parni mlin, SUBOTICA, telefon 31

Zaradi povečanja obrata se proda v dobrem stanju se nahajajoč in v obratu viden

60 HP stabilen parni stroj

z dvema ustreznima kotloma. — Naslov: Vince Kohan, 2355 parni mlin, Subotica, telefon 31.

Za opremo tvornice za sukno

v Jugoslaviji odda tretjino udeležbe čl. tvorničar, ki bo preskrbel dve tretjini potrebnega kapitala. Ponudbe pod „Zukunft“ na inšeriatni kancelarj Praha II., Václavské náměstí 45. 2349

Motor na sesani plin

70-80-100 HP kupim. Biti mora v popolnoma dobrem stanju in samo najboljši fabrikat, eventualno z generatorjem za kurjavo z drvmi. — Naslov Vince Kohan, parni mlin, Subotica. Telefon 31. 2356

Knjigovodkinja

prvovrstna moč za modno trgovino se sprejme. Ponudbe pod „Samostojna-2348“ na upr. Slov. Naroda.

Najstarejša parketarska tvrdka

Ferdo Primožič

LJUBLJANA, Trnovski pristan 4

se priporoča za dobavo in polaganje vsakovrstnih parket, tesarstvih in bukovih deščic. Popravlja in struženje starih podov. Cene zmerné.